

KANNADIK TRÉGLONOU

Eul Levrik peb Miz, da zel'her en ti

PIOU A C'HELL OBER SKOLL ?

An Introun Marthe Bigot, skolerez e Paris, a ioa bet torret er blavez 1921 evit beza sinet eur paper hag a lavare d'ar botred iaouank arabad mont d'ar zervich pa vijent galvet, arabad senti ouz lezen ar vro.

An Aot. hag Intr. Mayoux, skolaer ha skolerez e Dignac (Charente), a oue kondaonet da zaou vloaz prizoun ha torret, evit beza lavaret d'ar zoudardet, memez epad ar vrezel, arabad senti ouz lezennou ar vro, na mont d'ar vrezel.

Paul Laguesse, skolaer e Lagny (S.-et-M.), torret euz he gark evit beza great skridou da boulza an dud da zizenti ouz lezennou ar vro, hag insultet ar C'houarnamant a bep seurt.

Petra, a gav deoc'h, eo deut ar revolutionerien-ze da veza? Pell zo emaint oll adarre oc'h ober skoll. — N'eo ket guir evelato? — Ker guir hag ar bater. Unan zoken, an Intr. Hélène Brion, zo lakeat adarre e penn skoll Pantin, el leac'h ma 'z edo araok ma oa bet torret.

Setu aze etre daouarn pe seurt tud ema kalz euz bugale ar Frans! Setu aze pe seurt tud ho deuz konje da ober skoll.

Ma ne vije bet nemed eun neu-beudi euz hor skolerien ha skolerezet o poulza evelse an dud d'an dizurs ha d'ober droug, ne vije ket bet izom da ober kalz a vann; e peb rumad tud e kaver eun danvad galok benag. Mes siouaz! Kazi oll emaint a du gant al lampaned-ma. Ped mestr ha mestrez skoll a gav deoc'h zo eat e Emgleo ar Sosialisted ruz? Vardro 80 mil! Skrija 'rit, neketa? Kementse zo re vir goulskoude. Sellit, er miz diveza ar skolaer Marcel Quanten zo bet kondaonet d'ar prison evit beza kaozet ha skrivet a eneb an arme. Mad, an Aotrou-ze hag he zeurt ho deuz droat da ober skoll.

II. — Piou ne c'hellont ket ober skoll

Mes ar Freret, glazet er vrezel, ar Freret hag a zo kroaz ar vrezel pe zoken ar Groaz a enor (Légion d'honneur) o lintra var ho feultrin; ar Seurezet, hag ho deuz ententet ker mad ouz ar zoudardet ha martolodet epad ar vrezei, ar re-ze n'ho deuz ket a gonje da ober skoll. Guir eo pe n'eo ket?

— Ha perak n'ho lezer ket d'ober skoll? marteze n'ho deuz ket ho « brevet »? — Oh eo, va jamez! Ma n'ho devije ket ar skrid-ze ne c'houlenjent ket ober skoll. N'emaint ket o klask e ve great guelloc'h dezho eget d'ar re all. Perak 'ta neuze ho deuz difen da ober skoll? Abalamour d'ho guiskamant ha d'ho buez santel. Ma karfe ar Seurezet lezel dispak ho bruchet ha dizolo ho divesker;

Ma karfe ar Freret, ar Seurezet poulza an dud, ar zoudardet, ar vartolodet d'an dizurz, da zizenti ouz lezenn an arme, oh! nenze o devije konje d'ober skoll; paet mad zoken e vijent evit ho labour.

Mes brema evit gellout lakât ho zreid en eur c'hlas e rankont fila
ho guiskamant hâ lezel a gostez ho hano-santel ha Frer pe Sœur
breu pe c'hoaz

III. — Da fri em godele

Me gred goulskoude, araok nemeur e vier forset da veza eun tamik guelloc'h e kenver ar vistri-skoll kristen pe e savo trouz. rak kalz skolerien laïk ne zentont mui ouz den.

Ar C'houarnamant, evita da veza franmasoun, p'en deuz guelet pevar-ugent mil skolaer o vont a du gant ar sosialistet, en deuz sante c'huen en he lèrou; rak gouzout a ra an darn vrasha euz ar fransizien a zo spountet pa velont sklear brema pe seurt tud zo o skolia ho bugale. Ar C'houarnamant eta a gargas an hini en deuz da velet var ar vistri-skoll da c'hourdrouz mord anezho. — Ha raktal avad, ar minist, de Monzie, a gemer guella pluen zo en he gestad hag a skriv d'ar skolaerien: « Difend grons a ran ouzoch ober « politik » edoug ar skoll! ha zoken er meaz euz ar c'hlas ec'h ordrenan deoc'h beza atao deread en ho komzou e kenver ar Vro hag he arme. »

Ha petra zo erruet, a gav deoc'h? A veac'h m'en doa lennet lizer ar Ministr, eur skolaer euz departamant Var a skrive en eur gazeten sosialist ruz, l' « Humanité »: Je me moque de la circulaire de Monzie comme de toutes celles de Bérard, et j'invite mes collègues de l'enseignement public à prendre part à la grève de 24 heures que le parti communiste a décidé de déclencher en France pour protester contre l'agression contre les Marocains ».

Hag ar journal « La Victoire » a lavar da c'houde: « Et l'instituteur en question n'est pas révoqué à la minute même. »

Ar pez a zinifi e daou c'her e brezounek: « Sell, ministr, da fri em... godele! » ■ ■ ■

Ha perak ec'h en em zav evelse ar skolaerien a eneb ar Vro ? Abalamour n'int ket paet awalc'h? — Seulvui seulc'hoaz, guir eo. Ne ket goulskoude euz ho fae e klemmont, rak kerkent a ma kriont e vez kresket dezho. Mes ne fell ket dezho senti. Setu aze perak e reont goab enz ar C'houarnamant, euz ho mistri.

Euz an oll dud a zo dindan ar C'houarnamant (fonctionnaires) n'euz rumad ebet hag a ve kresket kement dezho ho fae evel m'eo great d'ar skolerien. Dre-ze ar re-all zo jalouz brema euz ar skolerien. Potred ar post (les postiers) a lavar: « Araog ar vrezel ni a ioa paet kement hag ar skolerien, ha brema ar re-ze zo paet eun hanter muioc'h evidomp! Perak an dra-ze? Ma ne vezer ket leal en hor c'henver ni ive a rei « grève! » Ha potred an telephon ho deuz dija great grève. Guelet a rit? Ar C'houarnamant franmasoun ne c'hell mui lakât he vevellien da zenti outha. Setu aze penaouz e tigor ar revolutionou. Setu aze perak e kresk atao ar c'hontribusionou. Setu aze e pe stuz eo lakeat ar Frans gant ar franmasounet zo ouz he rên 50 vloaz zo. Brema e velit pe seurt tud a ra al lezennou laïk zo difen da douch outho? Lois intangibles!

KELEIER AR BARREZ

PELERINET LOURD

Dek zo bet o taoulina dirag ar Verc'hez e Lourd er pelerinajma: François Lazennec hag he bried Philomène Pailler, eur Kerel-

len; Françoise ar Gall, euz ar Raskoll; François Guiziou, euz ar bourk; Françoise Coum, euz Kerellen; Françoise Roudaut, euz Milin Bianic; Justine Pellé, euz ar bourk; Françoise Peoc'h, euz Bec-an-Truc; Marie-Anne Dare, euz ar bourk; Mari Premel, euz Kerilien.

Fisians hon deuz e tale'hint mad d'ar promesaou ho deuz great d'an Introun-Vari, hag int dizroet d'ar gear gant eur galon bar a garantez evit Doue, ar Verc'hez hag ho nesa. A greiz kalon e trugarekaomp anezho euz ar ro « cadeau » re gaer ho deuz digaset deomp.

ER GOUENT

D'an 8 euz ar miz diveza, da zeiz gouel ar Verc'hez, ar Sœur Elizabeth — Mari Peoc'h, euz Bec-an-Truc, en deuz kemeret guiskamant an Ursulinezet e kouent Beaugency, departamant al Loiret.

D'an 9 euz ar memez miz, ar Sœur Thérèze — Mari Corfa, euz ar bourk, en deuz great he fromesaou e kouent Seurezet ar Spered-Santel (Seurezet guen) e Sant-Brieuc. — Ra zeuint bemdez d'en em zantelaat en ho stad enorus, ha ra blijo gant Doue gervel kalz re all da gerzat var ho roudou. Guaz-aze evidoc'h merc'hed keiz ma lezit ar bed da vouga mouez an A. Doue en ho kalon.

PARDOUN AR ROZERA

Setu erruet adarre ar miz gortozet gant kalz a hast gant guir vugale ar Verc'hez, miz ar Rozera. Perak eo roet an hano kaer-ze da viz here? Abalamour ar pap Leon XIII, o velet pegen dizent e teue an dud da veza ouz an Aot. Doue, a ordrenas lavaret bemdez ar chapeled e doug miz here e peb iliz parrez. Abaouë Mestr an Iliz a gendalc'h da rei bep bloaz ar memez urz.

E peb parrez eta, epad ar miz-ma, e vezlavaret bemdez ar chapeled, litaniou ar Verc'hez, ha peden sant Joseph epad an ofern, pe diouz an noz dirag Jesus var an aoter. — Gouzout a rit e c'hounezer 7 vloaz ha seiz koreiz induljansou bep tro ma leverer ar pedennou-ze en iliz pe er gear, hag eun induljans plenier pa deuer da govez ha da communia goude beza lavaret 10 guech ar pedennouze. Dre-ze 'ta, nag a vad a c'hellomp da ober deomp hon-unan ha d'an anaoun epad ar miz kaer-ma! — Ar ger rozera a ziniñ rozen, abalamour bep tro ma leveromp ar beden zantel-ze e lakeomp evel eur rozen var benn ar Verc'hez.

Mes allaz! nag a bed ne ginnigint ket ar fleuren skedus-ze da Rouanez an Env e doug ar miz! Ne leveront ket ar chapeled hon-unan, ne respountont ket zoken pa vez lavaret en iliz. Mez ho deuz o parlant ouz ar Verc'hez! Petra velit hirio e daouarn kalz goazed pa vezont en ofern-vintin pe en eun enterramant pe e servichou ? Ne velit etre ho daouarn nemed eun tok pe alliesoch eun tam kasketen, mes n'eus chapeled ebet ganthro. N'ema mui ar c'hiz euz ar chapeled. Eur vez eo brema evit eur paot iaouank kaout eur chapeled en he zourn! Mez ho deuz o tiskuez drapo ar Verc'hez! Skrijus eo sonjal en eur seurt tra ! Ha goulskoude piou a gredfe lavaret n'eo ket re vir kement-se ?

Setu aze, merc'hed iaouank keiz, gant pe seurt akolisted ee'n unanit ho puez. N'eo ket eun estoum eta e ve draill en fi — avichou zoken araok ma vez peur-zrebet restachou ar friko. Rak ar seurt kanfarted-ze ne c'hellont ket kuzat pell ho himor fall. Hag eur galon ha n'euz ket enni karantez evit ar Verc'hez n'eo ket diez gouzout petra zo; eno n'euz nemed lorc'h ha koler: Me ar mestr !!

Ne ket hebken ar re iaouank a veler dijapeled, mes ar vugale

zoken peurliesa ne vez ket ive kleze ar Verc'hez gantho. Pa c'houlennet gant ar gurusted pe bugale ar c'hatekiz; Peleac'h ema ho chapeled? Aliez e leveront: « Er gear eo chomet! Ne vez ganen nemed da zul. » Asa, mam geaz evelato! Gouzout a rit er skol dizoue n'euz na kroaz nag imach santel ebet, hag e lezit ho pugale da vont d'an ti paian er stuz-se! Ma karfec'h lakât ho pugale da gemeret ho chapeled e vije da vihana ar groaz ha drapo ar Verc'hez en ho go-del epad ar skol. Mes n'oar ket jalet gant an dra-ze. Ne vezo ket lezet ar vugale da vont d'ar skol heb kountel, euz ar chapeled avad n'euz ket a gaoz !

Alo, mam gez, ne lezit mui eta ho krouadur heb chapeled, dreistoll ma rankit her c'has d'ar skol dizoue. Ar vistri skol n'ho deuz ket da lakât ho fri he go-del ho pugale.

BENNOZ SKEUDEN SANTEZ THEREZA AR MABIK JESUS

Er blâ-ma prosession ar Rozera a vezo c'hoaz kaeroec'h eget ar c'hustum, peguir skeuden santez Thereza a vezo douget evit ar vech kenta gant 8 plac'h iaouank. — Araok an ofern-bred e vezo benniget gant AN AOTROU PENCREACH, euz Lanbaol-Guimiliau, Rener ar skolach Introun-Varia ar Guir-Sikour e Brest.

Gant piou eo prenet ar skeuden-ze? Gant an iliz. Kalz offrancou goulskoude hon deuz resevet dija evit sikour her faea. Mes Doue a oar n'euz bet biskoaz kinniget deomp evit an iliz eur skeuden euz santez Thereza. — Ar skeuden a joumo er c'heur edoug ar zul, ha goude ma vezo benniget e vezo gellet pedi hag alumi goulou dirazhi.

Santez Thereza ar Mabik Jesus, roit ho pennoz d'hor parrez.

RETREJOU BREZONEK E LESNEVEN

1° Evit ar c'hoazed, euz a zul ar Rozera, 6 h. diouz an noz, beteg ar zadorn vintin.

2° Evit ar zoudardet ha martolodet o vont pe o font euz ar zer-vich: euz al lun 12 euz ar miz, 5 h. 1/2 diouz an noz, beteg ar guener vintin. Priz ar bansion: 35 lur. Pinard a vezo roet dezho, mes amann a gasint gantho.

3° Evit ar merc'hed: euz an 18, 6 h. diouz an noz, (trede sul euz ar miz) beteg ar zadorn vintin. Ententet eo ?

Hag arabad chom en etremar na liva digarezioù; an dra-ze a vije klask kastillez ouz ar guez dero.

CONCOURIOU KAER HA TALVOUDUS

A nevez zo kalz parreziou ha kalz tud vad a en em glev etrezho evit digoll an tiegeziou euz ar mizou hag ar boan a gemeront da zevel chatal mad.

Setu ama eul loden euz ar re a ioa bet primet e eil concour Lokournan d'ar 15 euz ar miz diveza.

Kenta rumad kezek (postières et de trait léger): 1 priz 350 lur, Pascaline, d'al Luslac, euz Gouesnou; 2 pr. 300 lur, Fleury, d'ar Guenegues, euz Guitalmeze; 3 pr. 250 lur, Uvée, da Job Tournellec, euz Plouguin; 4 pr. 200 l., Quénoche, d'al Lunven, euz Lambézellec; 5 pr. 150 l., Robine, da Vichel Pondaven, euz Milizac; 6 pr. 100 l., Urinette, da A. Soisson, euz Berlez; 7 pr. 50 l., Tiroline, d'al Lannuzel, euz Loemaria; 8 pr. 50 l., Finette, da M. Le Ru, euz Trebabu; 9 pr. 50 l., Tirailleuse, da A. Soisson, euz Berlez; 10 pr. 50 l., Vesiou, d'al Lannuzel, euz Plouguin.

Eil rumad kezek: 1 priz 500 lur, Miss, da P. Hercoux, euz Lambézellec; 2 pr., diou kavatal ha peb a 450 l., Venus, da P. Hercoux euz Lambézellec; Renée, da F. Le Hir, euz Milizac; 4 pr. 400 l., Sabatier, da J. Treguer, euz Plouguin; 5 pr., 350 l., Utapiste, da J. Tournellec, euz Plouguin; 6 pr. 300 l., Querelleuse, da A. Soisson, euz Berlez; 7 pr. ha 9 pr. 250 l., ha 250 l., Saline hag Uranus, da J. Marzin, euz Plouguin; 8 pr. 250 l., Vanille, da P. Guilleuré, euz Gouesnou; 10 pr. 150 l., Favorite, da Ch. Podeur, euz Plonger.

Trede rumad kezek: 1 priz 250 lur, Quarante, da J. Marc, euz Milizac.

Pederved rumad: 1 priz 600 lur, Quinine, da Jean Calvez, euz Coat-Méal; 2 pr. 500 l., Rosette, da M. Jestin, euz Milizac; 3 pr. 400 l., Titinette, da intanvez Mescoff, euz Plouzane; 4 pr. 300 l., Lutine, da M. Jestin, euz Milizac; 5 pr. 300 l., Sévère, da Yv. Cloastre, euz Plougonvelin.

LANNILIS

Setu ama ar priziou roet e concour Lannilis, d'ar 7 a wengolo.

Chatal korn: Kenta rumad, euz a vloaz da zaou. — 1 priz 100 lur, J. Gouriou, euz Lannilis; 2 pr. 80 l., Yv. Le Bot, euz Lannilis; 3 pr. 60 l., Fr. Kerboul, euz Lannilis; 4 pr. 40 l., L. Morvan, euz Lannilis; 5 pr. 35 l., J. Fily, euz Landéda; 6 pr. 30 l., Yv. Daré, euz Lannilis; 7 pr. 25 l., Yv. Corre, euz Lannilis; 8 pr. 20 l., P. L'Hour, euz Lannilis; 9 pr. 20 l., L. Morvan, euz Lan.; 10 pr. 20 l., Yv. Le Bot, Lan.

Eil rumad, dreist ho daou vloaz. — 1 priz 100 lur, Goulchen Donou, euz « Syndicat » Lannilis; 2 pr. 80 l., L. Kerboul, euz Lan.

Trede rumad, euz a vloaz da zaou. — 1 priz 100 lur, Yv. Le Bot, euz Lan.; 2 pr. 80 l., J. Corre, euz Lan.; 3 pr. 60 l., J. Guenoden, euz Lan.; 4 pr. 40 l., L. Morvan, euz Lan.; 5 pr. 35 l., Den. Morvan, euz Lan.; 6 pr. 30 l., intanvez Gouriou, euz Lan.; 7 pr. 25 l., J.-M. Menez, euz Lan.; 8 pr. 20 l., J. Corre, euz Lan.; 9 pr. 20 l., intanvez al Lat. euz Lan.; 10 pr. 20 l., Lan Guiziou, euz Lan.

Pederved rumad. — 1 priz 100 lur, Jos. Nicolas, euz Lan.; 2 pr. 80 l., intanvez Gouriou, euz Lan.; 3 pr. 60 l., Yv. Landuré, euz Lan.; 4 pr. 40 l., L. Gallou, euz Lan.; 5 pr. 30 l., P. L'Hour, euz Lan.; 6 pr. 20 l., intanvez Gouriou, euz Lan.

Pemped rumad. — 1 priz 100 lur, J. Gouriou, euz Lan.; 2 pr. 75 l., G. Donou, euz Lan.; 3 pr. 50 l., d'ar memez hini; 4 pr. 30 l., Den. Morvan, euz Lan.; 5 pr. 40 l., an intanvez Aljean, euz Plouguerne; 6 pr. 10 l., J. Corre, euz Lan.

C'huec'hvet rumad. — 1 priz 100 lur, Yv. Le Bot, Lan.; 2 pr. 80 l., J. Gouriou, Lan.; 3 pr. 60 l., François Cabon, Plouguerne; 4 pr. 50 l., J. Nicolas, Lan.; 5 pr. 40 l., P. L'Hour, Lan.; 6 pr. 30 l., Gabr. Tanguy, Plouguerne; 7 pr. 20 l., Fr. Kerboul, Lan.; 8 pr. 20 l., Fr. Omnès, Lan.; 9 pr. 10 l., François Segalen, euz Kerhourlo-Treglonou; 10 pr. 10 l., G. Donou, Lan.

Seisved rumad. — 1 priz 100 lur, Al. L'Hour, Lan.; 2 pr. 80 l., G. Donou, Lan.; 3 pr. 60 l., François Ségalen, Treglonou; 4 pr. 50 l., J. Gouriou, Lan.; 5 pr. 40 l., G. Donou, Lan.; 6 pr. 30 l., Yv. Le Bot, Lan.

Evit an eubeuleuzed bloaz. — 1 priz 80 lur, F. Kerboul, Lan.; 2 pr. 60 l., L. Galliou, Lan.; 3 pr. 40 l., Jezegou, Plouguerne; 4 pr. 30 l., an intanvez Moysan, Lan.; 5 pr. 20 l., Abivin, Guisseny; 6 pr. 20 l., Fr. Omnès, Lan.

Eubeuleuzed 2 yloaz. — 1 priz 80 lur, an intanvez Abjean, Plouguerne; 2 pr. 60 l., intanvez ar Moysan, Lan.; 3 pr. 40 l., J. Gourvennec, Lan.; 4 pr. 30 l., L. Galliou, Lan.; 5 pr. 20 l., Calvarin, Landéda; 6 pr. 20 l., J. Guenoden, Lan.

Trede rumad kezek. — 1 priz 100 lur, Fr. Kerboul, Lan.; 2 pr. 85 l., an intanvez Abjean, Plouguerne; 3 pr. 70 l., Fr. Kerboul, hanvet dia-raog; 4 pr. 55 l., Fr. Cabon, Plouguerne; 5 pr. 40 l., Fr. Omnès, Lan.; 6 pr. 30 l., Guével, Kerhuel-Plouguerne; 7 pr. 20 l., Fr. Omnès, Lan.; 8 pr. 20 l., J. Corre, Lan.; 9 pr. 10 l., Yv. Landuré, Lan.; 10 pr. 10 l., Yv. Ollivier, Lan.

Evit ar parigoet. — 1 priz 40 lur, Yv. Kerboul, Lan.; 2 pr. 30 l., Yv. Landuré, Lan.; 3 pr. 20 l., d'ar memez hini.

Ar priz roet gant J. Quentel, mear Lannilis, d'ar guella lodennon chatal. — G. Donou, 60 lur; Yv. Le Bot, 40 l.

Ar vetalen roet gant V. Inizan, depute, d'an aneval kaera euz ar c'honcour, zo eat gant G. Donou, evit eun aneval korn.

Legumach. — Eur priz a 10 lur da Stephan Odilon, Lan. Mesdouet n'euz ket kalz a banez teo e Lannilis.

Aman mad ha kempenned kansard. — 20 real da intanvez L. Morvan, Lan.

Ier. — Eur vetalen arc'hant d'an dimez. de la Bellière, Lan.

Lapinet donv. — Peb a 20 real d'al Le Hir ha da Yv. Laot, Lan.

Eur vetalen, roet gant M. Henry, depute, zo eat gant kazek Fr. Kerboul, euz Kerdanet-Lan.

EVIT AR FERMOU

Er miz diveza hon doa lavaret deoc'h e tlie an Aot. Bailly (directeur des services agricoles) ha daou pe dri all mont da velet an douarou diveinet pe digraket a nevez-zo, hag an tiegeziou ho deuz eur foz simantet evit an teil.

Evit an digraaka (défrichage) euz kalz o concouri. Plijadur ho pezo, a dra zur, o velet e zeuz primet meur-a-hini euz hon anaou-degez.

Setu ama hanoiou ar re diouz an tu-ma:

HO DEUZ MERITET BEZA DIGOLLET EVIT AR BOAN HO DEUZ LAKEAT DA VELLAAT HO DOUAROU :

Michel Mouden, Keredern-Treglonou, 125 lur hag eur vetalen; Yv. Kermarrec, Pennan-Plabennec, 125 l., intanvez Moysan, Feunteun-ar-Lez-Lannilis, 100 l.; P. Lucas, Keriégu, Brélès, 300 l.; Boaénès, Botéden, Kernilis, 300 l.; Gestin, Bohars-ar-C'hoat, Bohars, 125 l. hag eur vetalen.

Ar priz kenta n'oa nemed 500 l.; ar priz izela eur vetalen.

Eil rumad. Evit foz an teil ha stad an tiegez :

Ar Pellen, Kergleuz, Sant-Pabu, en deuz an trede priz, 600 l.; Michel, Kreac'h-ar-Mezec, Kastel-Paol, 400 l.; Sparfel, Kervasdoué, Plouider, 275 l.; J. Jezegou, Lestourduf, Plouider, 125 l.

Ar foz evit an teil zo eun dra talvoudus meurbred. Mes allaz ! kerik e koust, ha kalz fermourien a argil dirag an dispign. Rak, evel ma leveront, n'ho deuz ket a c'hoarantiaj da jom er ferm, ha ma rankont kuitat ne vezint ket digollet evit ho foan hag ho mizou. Mes perak ar vistri ne reont ket eur foz-teil e peb hini euz ho fer-

mou? Kalz e c'hounesfent, rak eur c'hem bras a dense en ho douarou.

Mes evit kaout eur priz evit ar foz-teil (fosse à purin) n'eo ket awalc'h ober eun toul evit reseo an dour-avuez, red eo simanti ar foz, coucha anezhi gant kichennou stang, pe guelloc'h c'hoaz simanti ive ar gorre euz ar foz, ober toull er simant, ha bernia neuze an teil var ar foz. Saour an teil neuze a guezo oll er foz dre doullou ar simant. Ne c'hello ket an avuez en em zila euz ar foz, peguir eo simantet an founs hag ar c'hosteziou.

Kompreñ a rit brema pegen talvoudus eo eur seurt foz? evelse, e guirionez ne za netra euz an teil da goll. E leac'h heb foz e veler saour an teil o redet euz ar porz var an hentchou, pe o chom da flesia e kichen an ti.

Mes eur foz simantet evelse a ia da veur a gant lur ha setu perak kalz fermourien, dre ma n'euz ket a assurans da jom er vereuri, a argil dirag an dispign. Pa leverer dezho pegen talvoudus eo eur seurt foz e respountont oll: « Gouzout a ran! Mes mont da zevel traou evit re all? rak marteze abenn 3 bloaz emaoun er meaz! » Lod all a lavar gant guirionez: « Gouzout a ran pegen talvoudus d'an tiegez e vije eur foz-teil ha meur-a-dra all. Mes eun digalon poania da vellaat eur ferm, rak ar merour n'en deuz nemed ar boan hag ar profit zo d'ar mestr. Rak kerkent a ma zeuz eun tam guellaen er ferm e c'houlenner eur c'hresk divergont digant ar paour keaz merour. Ar C'houarnamant en deuz lavaret e rei raktal eul lezen nevez evit gellout ober liziri marc'had skleroc'h ha tailla guelloc'h ar priou: poent eo, pe dizale e teuomp da falgaloni. » Evelse e komzont, ha red eo anzao e kaozeont ehun.

Da betra eo mad an dour-avuez? Da bep tra. Mes d'ar foeneier dreist-oll eo dispar.

AN ED A JOUMO KER

Petra benag m'eo bet mad kena an eost, an ed a zo hag a joumo ker. Kalz re ger eo zoken abalamour d'al labourer keaz da gaout he dam bara. Mes 100 lur viniz euz ar broiou all a iafe deomp da 75 lur da neubeuta. Perak an dra-ze? Abalamour hon arc'hant en deuz neubeud a dalvoudegez.

BUEZ GENOVEFA A VRABANT

(*Kendalc'h*)

23

Skrivet e oue d'an nobians
Euz an Allmagn, ar Spagn ha Frans
Mont da zikour Charlez Martel,
A ioa rener bras ar vrezel.

24

Siffroi, pa lennaz al lizer,
A lavaraz d'he bried ker:
Allaz! red eo d'in ho kuitad!
Mes Golo ho tiouallo mad.

25

Neuze, pa oue prest he arme,
E partias en han' Doue.
Ha Martel hen digemeras
Gant respect ha levez vras.

26

Gant sikour an Doue éternel
Eo deuet ar viktor gant Martel:
Apderame, he zoudardet,
Oll vardo Tour e zint lazet.

27

Ha pa oa echu ar stourmad,
Varzu Genofeva timad,
Siffroi, drant, en deuz digaset
Eun dijentil Lanfroi hanvet.

28

Introun, setu aman kelou
Euz ho pried ker, hon Aotrou.
Er pakad e zeuz eur prezant
A dal eur zoum vras a arc'hant.

Siffroi a skrife d'he Intron
E zea raktal da Avignon
Ha da Narbon, vit kemeret
Roue bras ar Sarazinet.

Pa glevas ar c'heiou trist-ze,
E chom c'hoaz he fried en arme,
E kasaz buan, dre Lanfol,
Eur skrid glac'harus da Siffroi.

◦ C'houi, va fried, zo en arme
E riskl bras evit ho pue,
Mes ho Genovefa a zo
E ken bras danjer gant Golo.

Anez ne m'euz ket a galon
Da gomz a hudurnez gulzion,
Ne skridfe deoc'h ar propozion
A glev ho pried gant Golo."

Golo 'ioa lakeat da renier
Gant Siffroi var draou ar maner,
Ha bemdez, en despet dezhi,
An Introun her guel dirazhi.

Taol evez; balafen bian,
Ve devet da eskel moan,
Rak tan-gual an amourousted
En da galon zo fulored.

(Da gendelc'her).

EUR GOUNTADEN FARUS

Histor Lanig PITIKOU

(*Kendalc'h*)

Lanig n'en doa ket a c'hoant fortunia. Evelato, pa glevas ar roue o kinnig dezha he verc'h, ar brinsez Margoton, e savas he benn soun en ear, hag e lavaras: E guirionez, aotrou Roue, pec'hed e vije koll ar ouenn diouzin. Er memez amzer, o sonjal e rankche Treglonou abez bale moan dirazhan pa vije ken pinvidik, e laoskas eur c'hoarzaden hag a oue klevet memez e Pors-Egras huela.

Ia, ia, eme ar Roue, va merc'h a vezd d'id. Mes, va faot, araok beza mab-kaer da roue Frans e ranki avad diskuez da oll dud va rouantelez pe seurt goaz out! — Kompren a ran avad ne zei ket Roue kaera bro zo er bed da rei he verc'h da eun den didalvez, da eur c'hakous; hag an hini a c'hello lakât he zourn deou he dourn deou ar brinsez Margoton a ranko beza pounner he ialc'h, pe lipef brao ha stard var he gillourou, rak guelet a ran e zeuz forzik chi-pouhen oc'h ober al lez dezhi. Ha petra em bezd da ober neuze 'ta? aotrou Roue.

Selaou mad ar pez ez an da lavaret d'id. Rak, va faot, eur gual grogad e pezo! Da stourm e pezo ouz eun tarin hag a lazo ac'hanot ma c'hell hen ober!... Ententet e peuz?

Komprenet mad e meuz, aotrou Roue, ha n'e meuz ket krenet ouz ho klevet. Ma c'hell e lazo ac'hanon a livirit? Oh! n'e meuz ket a veac'h ouz ho kredi. Ama, er palez zoken, e zeuz meur-a-hini ive hag a garfe sifohella ac'hanon. Mes gouzout a reont Lanig Pitikon zo guelloc'h gantha beza kiger eget leue, ha n'en deuz ket aoun rag he skeud. Ha me c'hoarant deoc'h, aotrou Roue, an tarin a gomzit anezha a ranko beza lemm evel nadoziou he ivinou ma teu abenn da doulla d'in-me va ler!

Mad, va merc'h e pezo da bried ma tigasses d'in BLEO AOUR AR RAMZ PE AR JEANT BOULCHURUN! — Ha piou eo an akolist-ze? aotrou Roue? — An tarin-ze a zo eun den bras euzus! ken krenv eo, ma tifram ar guez dero euz an douar gant he zourn! ma stok anezho an eil ouz eben evit dizouara ho grizou, evel ma ra merc'het da vro pa vezont o tenna hirvin pe ruta. Ken ledan eo he c'hinou a porched Gouesnou! Evel loa en deuz eur bal dol. Ne zreb

nemed kig, laeret gantha a gleiz hag a zeou, ha pa c'hell zoken kig moc'h-gouez. A c'hellez kredi kalz tud zo bet dija o klask ann tu var an diaoul-ze, mes den c'hoaz n'en deuz gellet rei lam dezha.

Fidandomen, aotrou Roue, guelet a ran ho peuz c'hoant lakât kalet d'in araok ma vezin ho mab-kaer! Rak e riskl emaoun da veza lounket gant ar Goliath-ze! Ia, ia, m'am bevez Margotonik e rankin hé faea mad!...

Hag e peleach, aotrou Roue, eo kludet ar c'hillok indez-se? Rak guelet a rankan pe seurt pabor eo! Va goad a verv abaoe e meuz klevet ema ar peul-ze o veva divar goust c'hoezen kouer! — An ampouail-ze zo o chom e koajou Kermenguy, e parrez Kleder, 5 leo diouz Montroulez, ha diou leo hebken diouz Kastel-Paol. — Han ! hennez ar jeant-ze eo a livir? Klevet e meuz kaozeal anezha meur a vech e Treglonou. Oh !! mes diouz ma leverer, hennez ne ket euz ar ouen dud zo brema eo! Var a gounter, ar reun ouz he stomog zo keit hag ar reun zo ouz fesken eul lioun koz, ha pa gustum strechal e laka tour kreiz-keor e Kastel da orjella! An oll vandro eno ho deuz kement a aoun rak an ampouail-ze, ma ne bassefe ket eur reunen pemoc'h dre doul ho gouzog pa vez klevet an tarin-ze o c'hognal. Rak ne ket hebken ar moc'h gouez, mes an dud ive, pa c'hell ho faka, a vez sallet ha lounket gantha. Dre-ze, aotrou Roue, ne ket ouz eun den eo e lavarit d'in mont d'en em eja, mes ouz eur jeant hag a zo euz a ouen ar jeanted ho deuz, a leverer tri lagad, unan e kreiz ho zâl. Morzod Lanig Pitikou zo leeo; kazi sur evelato e rankfe passeal dre gornailien an diaoul-ze. Hogen, fisians e meuz, aotrou Roue, ne ket evit en em zizoher ac'hanon ho peuz va galvet d'ho palez? rak me zo badiziant var va fenn, ha c'houi zo kristen ive.

Nan a dra zur Lanig! n'emaoun ket o klask da laza avad! na pell diouz eno zoken! E breskeign e zafen memez ma c'hoarvesfe d'id chom etre skilfou an diaoul-ze evel m'hen hanvez. Rak abaoe ma renez va servicherien, va zi a zo evel eûr gouent Klaristed! Ar plae'hed memez — ken pennog goulskoude — ne gredont grosmolad nemed adre da gein.

Mes, Lanig ker, evel m'hen lavarez bremâik: « Roue Frans ne c'hell ket rei be verc'h da eun den didalvez » heb en em zizenori iirag an dud. Ma vijes bet pinvidik-mor, goude ma vijes bet ar sota den euz va rouantelez, den ne gafe abeg ennhon ma rosen va mere'h d'id. An danvez, hervez kalz tud, a c'hell remblas peb tra. Mes peguir n'euz netra en da ialc'h e rankez ober eun dra estlamus benag, hag a lakaio ac'hanot da veza brudet ha doujet bras gant an oll. Dre-ze, Lanig keaz, red eo d'id digas d'in bleo an diaoul-ze, pe ne laki ket da zourn he dourn va mere'h.

(Da gendelc'her).

PEG AR PLAKOU. — Ar marc'hadourien bolennou, asiedou, zo kounnaret ouz Plakou. Perak 'ta? Abalamour hema en deuz eur peg nevez hag a gustum souda evit atao an oll draou torret. Ar peg-ze a gefot gant Plakou pe Loiz ar Floc'h. Bep merc'her e Lannilis, bep foar e Lesneven.

NE GAVER KET A LEORIOU !

Glac'harnuz eo e guirionez klevet tud o krial heb ehan: « Dalc'hid mad d'ar brezonek! E leac'h blejal kement e vije kalz guelloc'h dezho ober pe lakat ober leorion brezonek. Ne gaver mui: na Buez

ar Zent, na Leor ofern an A. Gall, nag Imitasion J.-C., nag an Testamant Koz ha Nevez... E peleac'h neuze e vez desket ar vngale ? Ar pez zo kaoz n'hou deuz ket roet c'hoaz ar prizion evil ar c'hatelkiz eo ne gavomp ket a leoriou brezonek. Mes ne c'hellomp ket gor-toz pelloe'h, ha dre-ze eo red mad deomp rei leoriou gallek.

Kenta Pask. — Katekiz bag ar Basion: 1 priz, Joséphine Le Gall, Venec; 2 p., Anna Surlapierre, b.; 3 p., Alberi Grogueennec, b.; 4 p., Madeleine Yvinec, Pors-Egras; 5 p., Reine Gulziou, b.; 6 p., Joséphine Floc'h, Tredeac'h; 7 p., Yves Falchun, Kerantour.

Ell Pask. — 1 priz, Louise Guiziou, Kerc'had; 2 p., Marie Bescond, b.; 3 p., Philom. Bescond, b.; 4 p., Anna Jacob, b.; 5 p., Annette Leon, Kerellen; 6 p., Françoise Guillerm, Toulran.

Trede Pask. — 1 priz, Bernadette Le Gall, Venec; 2 p., Jean Bescond, b.; 3 p., Adrienne Gulziou, b.; 4 p., Mathilde Yvinec, Pors-Egras; 5 p., Fr. Berthou, Ker-ar-beleg.

Pevaro Pask. — Histor Zantel. Ar Basion. 1 p., Marie Yvinec, P.-Egras; 2 p., René Bescond, b.; 3 p., Marie Léon, Kerellen; 4 p., Marie Thomas, Kerellen; 5 p., Pélagie Peoc'h, Bee-an-Truc; 6 p., M.-A. Gulziou, Kerc'had.

Pemped Pask. — 1 priz, Hélène Bescond b.; 2 p., Julia Mingant, Venec; 3 p., Clarisse Guiziou; 4 p., Agnès Surlapierre, b.; 5 p., Fr. Le Gall, Venec; 6 p., Ferdinand Peoc'h, Kerellen; 7 p., Sophie Treguer, b.

C'huec'hved Pask. — 1 priz, Jeanne Grogueennec, b., Jeanne Le Scop, Keradraon, Marie Stephan, b.; 2 p., Eulalie Apprioual, b.; 3 p., Yves Potin, Kerlej; 4 p., Corentine Pronost, Ker-ar-beleg; 5 p., Joséphine Stéphan, b.

Zo bet badezet

29 a viz Eost. Aimée-Marie-Perrine Apprioual, euz Bee-Avel. Paërounn ha maërounez: Pierre-Emile Apprioual, euz ar Bourk, ha Marie Charreteur, euz Tariec-Plouvian.

1 a viz Guengolo. Paul-Raymond-Justin Le Goff, ar Raskol. Paërounn ha maërounez: Paul Marec, euz Landéda, ha Justine Pellé, euz ru Coz-Meal.

ZO BET E PERMISSION : Lucas, mevel Mesguen; Fr. Labat, Pors-Egras; Robert Uguen, Pors-Egras; Fr. Falchun, b.; Yves Floc'h, Trouzilit-K.

KOEZET E NEIZ AR CHANNADIK : Nanik ar gouent, 30 l.; Eleg. K., 10 l.; M. K., euz Pl., 20 r.; A. B., Dordogne, 16 r.

Doue ho pennigo !

